सधै र सबैको लागि खबर खोज्ने अभियान

खबर दर्पण

Khabar Darpan National Daily

राष्ट्रिय दैनिक

♦ वर्ष ९ ♦ अंक ३०८ ♦ २०८३ साल साउन १० आइतवार ♦ 26 July 2026 ♦ पृष्ठ ४ ♦ मुल्य रु. ५ ♦ www.shirishnews.com

विज्ञापन गराउन सम्पर्क गर्नुहोस् ।

यस खबर दर्पण दैनिक पत्रिकामा आफ्नो पसल, व्यापारिक प्रतिष्ठान, उद्योग, संघ संस्था, लगायतको प्रचार प्रसारको लागि अवश्य सम्पर्क गर्नुहोस् ।

सम्पर्क नं. : ९८४४०२५१८४, ९८०७६७५१२५, ९८५४०२९०५३, ९८०७८५०५८१, ९८६३६३२९८९

KHABAR DARPAN PRIMARY

CURRENT ACCOUNT • 2337087445300018

prabhu Bank

तपाई जुन सुकै ठाउँमा भए पनि हामीलाई सामग्री पठाएर । विज्ञापन वापतको रकम जम्मा गरेको स्क्रिनसट पठाउनुस् । हामी विज्ञापन गरी दिन्छौं ।

मधेशका १० पालिकामा ‘नमूना कृषि कार्यक्रम’ सञ्चालन हुने

खबर दर्पण समाचारदाता

साउन ९ गते, बर्दिवास

मधेश प्रदेशका किसानलाई प्रत्यक्ष रूपमा आधुनिक कृषि प्रविधि, प्राविधिक परामर्श र अनुसन्धानको नतिजा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले प्रदेशका १० स्थानीय तहमा ‘नमूना कृषि कार्यक्रम’ सञ्चालन गरिने भएको छ ।

कृषि, वन तथा वातावरणमन्त्री गीता चौधरीले मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री कृष्णप्रसाद यादवसँगको शिष्टाचार भेट तथा संघ-प्रदेश समन्वयसम्बन्धी उच्चस्तरीय बैठकमा उक्त कार्यक्रमबारे जानकारी दिँदै कार्यान्वयनका लागि कम्तीमा १० वटा पालिका छनोट गर्न आग्रह गरेकी हुन् ।

मन्त्री चौधरीले कृषि क्षेत्रमा अब नीति निर्माणभन्दा कार्यान्वयनलाई केन्द्रमा राख्नुपर्ने आवश्यकता औंल्याउँदै अनुसन्धानबाट प्राप्त नयाँ प्रविधि र ज्ञानलाई सीधै किसानको खेतसम्म पुर्याउने लक्ष्यका साथ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लागिएको बताइन् ।

उनका अनुसार छनोट हुने पालिकामा कृषि उत्पादन वृद्धि, प्राविधिक सेवा विस्तार, किसान लक्षित तालिम, कृषि परामर्श तथा नयाँ प्रविधिको हस्तान्तरणलाई एकीकृत रूपमा लागू गरिनेछ । यसबाट किसानले आधुनिक खेती प्रणालीबारे प्रत्यक्ष जानकारी प्राप्त गर्ने र उत्पादनमा समेत वृद्धि हुने विश्वास गरिएको छ ।

मन्त्री चौधरीले प्राङ्गारिक (अर्गानिक) खेतीलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिएको उल्लेख गर्दै माटोको उर्वराशक्ति संरक्षण, सुरक्षित खाद्य उत्पादन तथा दिगो कृषि प्रणाली विकास सरकारको प्रमुख लक्ष्य रहेको बताइन् ।

कृषि, वन तथा वातावरण क्षेत्रको समग्र विकासका लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच प्रभावकारी समन्वय, स्रोत-साधनको उचित परिचालन तथा साझा योजनाका आधारमा अघि बढ्नुपर्नेमा उनले जोड दिइन् । बैठकमा मन्त्री चौधरीले प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सुझाव र आवश्यकतालाई संघीय सरकारले प्राथमिकताका साथ सम्बोधन गर्ने प्रतिबद्धता पनि व्यक्त गरेकी छन् ।

१५ दिनभित्र मल अभाव अन्त्य हुने कृषिमन्त्रीको दाबी

खबर दर्पण समाचारदाता

साउन ९ गते, बर्दिवास

सङ्घीय सरकारकी कृषि, वन तथा वातावरणमन्त्री गीता चौधरीले धान रोपाइँको समयमा देखिएको रासायनिक मलको अभाव छिट्टै अन्त्य हुने दाबी गर्दै आगामी १५ दिनभित्र देशभर मल आपूर्ति सहज हुने बताएकी छन् ।

उनले अन्तर्राष्ट्रिय आपूर्ति प्रणालीमा आएको असहजताका कारण केही समय समस्या देखिए पनि अहिले विभिन्न नाकाबाट पर्याप्त मात्रामा मल नेपाल भित्रिरहेको जानकारी दिइन् ।

शनिबार धनुषामा सञ्चालित राष्ट्रिय कृषि आधुनिकीकरण आयोजनाअन्तर्गतका विभिन्न कार्यक्रम तथा परियोजनाको निरीक्षणपछि सञ्चारकर्मीसँग कुरा गर्दै मन्त्री चौधरीले मौजुदा मलसमेत किसानसम्म पुर्याउने काम तीव्र रूपमा भइरहेको बताइन् । उनका अनुसार यो महिनाको १५ गतेसम्म अधिकांश किसानले सहज रूपमा रासायनिक मल प्राप्त गर्नेछन् ।

धनुषाको लक्ष्मिनियामा किसानसँग आयोजित अन्तरक्रिया कार्यक्रममा मन्त्री चौधरीले रासायनिक मल र विषादीमा अत्यधिक निर्भरता घटाएर प्राङ्गारिक (अर्गानिक) खेतीलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने आवश्यकता औंल्याइन् ।

माटोको उर्वराशक्ति जोगाउन, वातावरण संरक्षण गर्न तथा सुरक्षित खाद्य उत्पादन सुनिश्चित गर्न प्राङ्गारिक मलको प्रयोगलाई अभियानकै रूपमा अघि बढाउनुपर्ने उनको भनाइ थियो ।

उनले अत्यधिक रासायनिक मल

बाँकी पृष्ठ ३ मा

फारम भर्ने अन्तिम मिति : २०८३ श्रावण १७ गते सम्म

प्रवेश परीक्षा : २०८३ श्रावण २१ गते

लोकतन्त्रमा नागरिकको भूमिका

राम पुकार महतो
(विद्रोही)

नेपालमा लोकतन्त्रको बिजारोपण एक्कासि भएको होइन। यो एक लामो सङ्घर्ष, बलिदान र निरन्तरताको उपज हो। सात सालको क्रान्तिले २००७ सालमा राणा शासनको अन्त्य गरी प्रजातन्त्रको स्थापना गर्‍यो, जुन नेपाली नागरिकको सामूहिक चेतनाको पहिलो ठूलो विजय थियो। तर, त्यो प्रजातन्त्र अल्पायु रह्यो र राजा महेन्द्रले २०१७ सालमा निर्वाचित सरकार विघटन गरी निर्दलीय पञ्चायती व्यवस्था लादे। त्यसपछिका तीन दशक नागरिक अधिकारका लागि सङ्घर्षको कालखण्ड बन्यो। २०३६ सालको जनमत सङ्ग्रहदेखि २०४६ सालको जनआन्दोलनसम्म नेपाली जनताले सडकमा बलिदान दिएर बहुदलीय व्यवस्था पुनर्स्थापना गरे। त्यो पनि पर्याप्त भएन। माओवादी सशस्त्र द्वन्द्व, २०६२/६३ को दोस्रो जनआन्दोलन, र अन्ततः २०६५ जेठ १५ मा राजतन्त्रको अन्त्यपछि नेपाल सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा रूपान्तरित भयो। नेपालको संविधान (२०७२) ले जनताको सार्वभौमसत्तालाई संस्थागत गर्‍यो। यो इतिहासले स्पष्ट पार्छ।

नेपालमा लोकतन्त्र कसैले दान दिएर आएको होइन, नागरिककै निरन्तरको चेतना र सक्रियताले स्थापित भएको हो। यही ऐतिहासिक चेतना नै आजको लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा नागरिकको भूमिका बुझ्ने पहिलो सूत्र हो। सबैभन्दा सरल र मार्मिक परिभाषा अमेरिकी राष्ट्रपति अब्राहम लिंकनले दिएका थिए।"जनताको, जनताद्वारा र जनताका लागि सञ्चालित शासन।" यस परिभाषामा 'जनता' शब्द तीनपटक दोहोरिएको छ, जसले स्पष्ट सन्देश दिन्छ।लोकतन्त्रको केन्द्र नागरिक नै हुन्। तर नागरिक को हुन्? कानुनी रूपमा, राज्यसँग अधिकार र कर्तव्यको सम्बन्धले बाँधिएको व्यक्ति नागरिक हो। दार्शनिक रूपमा भने, नागरिक हुनु भनेको समाजप्रति उत्तरदायी, सचेत र सहभागी हुनु हो। पुरानो ग्रीक नगरराज्य एथेन्समा नागरिकहरू प्रत्यक्ष रूपमा सभामा भेला भएर निर्णय गर्थे। आजको विशाल जनसङ्ख्या भएको आधुनिक र ाज्यमा प्रत्यक्ष लोकतन्त्र सम्भव छैन, त्यसैले प्रतिनिधिमूलक लोकतन्त्रको व्यवस्था गरिएको छ, जहाँ नागरिकले आफ्ना प्रतिनिधि चुन्छन्। तर, प्रतिनिधि चुन्नुको अर्थ नागरिकको जिम्मेवारी सकियो भन्ने हुँदैन। नागरिक सार्वभौमसत्ताको स्रोत हो।

नेपालको संविधानको धारा २ ले "सार्वभौमसत्ता र राज्यसत्ता नेपाली जनतामा निहित रहने" व्यवस्था गरेर यही कुरालाई स्पष्ट पारेको छ। लोकतन्त्रलाई एउटा जीवित प्राणी मान्ने हो भने नागरि क त्यसको मुटु र रक्तसञ्चार प्रणाली दुवै हुन्।लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा नागरिक अधिकार र कर्तव्य एउटै सिक्काका दुई पाटा हुन्। एक पाटा बिना अर्कोको औचित्य रहँदैन। नेपालको संविधानको भाग ३ मा नागरिकका ३१ मौलिक हकहरू सूचीबद्ध छन्। सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने हक, स्वतन्त्रताको हक, समानताको हक, सूचनाको हक, शिक्षा र स्वास्थ्यको हक, रोजगारीको हक, र कानुनी उपचारको हक यसका केही महत्त्वपूर्ण उदाहरण हुन्। यी अधिकारहरूले नागरिकलाई राज्यको दमनबाट जोगाउँछन् र सम्मानजनक जीवनयापनको सुनिश्चितता प्रदान गर्छन्। तर, अधिकारको प्रयोग गर्दा अर्काको अधिकारको हनन् नहुने सीमा पनि नागरिकले बुझ्नैपर्छ। अर्कोतर्फ, कर्तव्यप्रति सचेत नभएको नागरिकले लोकतन्त्रलाई कमजोर बनाउँछ। संविधानको धारा ४८ ले नागरिकका कर्तव्यहरू तोकेको छ, जसमा राष्ट्रप्रति भक्तिभाव राख्नु, कानुनको पालना गर्नु, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्नु, र अरूको अधिकारको सम्मान गर्नु पर्दछन्। तर व्यवहारमा हामी एक विरोधाभास देख्छौं।सडकमा अधिकारको नारा लगाउने नागरि कले नै सार्वजनिक पर्खालमा थुकेर, फोहोर गरेर वा कर छलेर आफ्नो कर्तव्य पालना गरिरहेको हुँदैन। लोकतन्त्रको पहिलो पाठ भनेकै अधिकारसँगै कर्तव्य पनि आउँछ भन्ने बोध गर्नु हो।

लोकतन्त्रमा मतदान केवल एउटा कानुनी प्रक्रिया नभएर नागरिकको सबैभन्दा ठूलो शक्तिको प्रतीक हो। प्रत्येक मतदाताको एक मत बराबर हुन्छ, चाहे ऊ प्रधानमन्त्री होस् वा सडकमा मजदुरी गर्ने श्रमिक। यो समानता लोकतन्त्रको सुन्दरता हो। नेपालको संविधानले १८ वर्ष उमेर पूरा गरेका हरेक नागरिकलाई कुनै भेदभाव बिना मताधिकार प्रदान गरेको छ। मतदान गर्नु भनेको आफ्नो भविष्यको खाका कोर्नु हो। स्थानीय तहको वडाध्यक्षदेखि सङ्घीय संसद्को सदस्यसम्मलाई चुन्ने अधिकार मतदानले दिन्छ। तर, नेपालमा मतदानको गुणस्तर अझै पनि चिन्ताको विषय बनेको छ। पैसा र प्रलोभनमा परेर मत बेच्ने प्रवृत्ति, जातीय र पारिवारिक नाताका आधारमा मतदान गर्ने संस्कार, र सहरबजारका शिक्षित युवा मतदान केन्द्रसम्म नजाने निष्क्रियताले मतदानको गरिमालाई धूमिल पारेको छ। एक सचेत नागरिकको हैसियतले मतदान गर्नु भनेको उम्मेदवारको चरित्र, विगतको कार्यसम्पादन, र भावी योजनाको अध्ययन गरेर मात्र निर्णय लिनु हो। निर्वाचन आयोगले गरेको 'मतदाता शिक्षा' कार्यक्रमको सफलता पनि आखिर नागरिक आफैँमा निर्भर हुन्छ।नागरिकले चुनावमा मतदान गरेर आफ्नो भूमिका पूरा गर्दैनन्। बरु, चुनावपछि त ऊ अझ बढी सक्रिय र सचेत हुनुपर्छ। निर्वाचित सरकार र जनप्रतिनिधिहरूले गरेका कामको निगरानी गर्नु, प्रश्न सोध्नु र आवश्यक परे आलोचना गर्नु नागरिकको उत्तिकै महत्वपूर्ण दायित्व हो। लोकतन्त्रमा जनता मालिक र जनप्रतिनिधि सेवक हुन् भन्ने मान्यता छ। तर, नेपाली समाजमा चुनाव जितेपछि जनप्रतिनिधिले आफूलाई मालिकझैं व्यवहार गर्ने र नागरिकले आफूलाई सेवकझैं ठान्ने मनोविज्ञान देखिन्छ, जुन लोकतान्त्रिक मूल्यको विपरीत हो।

सूचनाको हकको प्रयोग गरेर कुनै पनि सार्वजनिक कामको विवरण माग्न सकिन्छ। स्थानीय तहमा हुने सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक लेखापरीक्षण, र गाउँसभा तथा नगरसभामा उपस्थित भएर बजेट र योजनामाथि प्रश्न गर्न सकिन्छ। यसरी सरकारलाई उत्तरदायी बनाइराख्नु पनि नागरिककै काँधमा रहेको दायित्व हो। यो भूमिका निर्वाह गर्न नागरिक निरन्तर सूचित र जागरुक र हनुपर्छ।लोकतान्त्रिक सहभागिताको अर्थ केवल चुनावी राजनीति होइन। यो त सामुदायिक जीवनका हरेक पक्षमा सक्रिय संलग्नताको नाम हो। छिमेकको सरसफाइ अभियान, विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठक, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको गतिविधि, र रक्तदान कार्यक्रमजस्ता साना देखिने कार्यहरू नै लोकतन्त्रको जग हुन्। नेपालमा सामुदायिक वन कार्यक्रम विश्वमै उदाहरणीय मानिन्छ, जहाँ स्थानीय नागरिकहरूले आफैं वनको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोगको निर्णय गर्दछन्। यो प्रत्यक्ष लोकतन्त्रकै एक रूप हो। सहभागिताले नागरिकमा स्वामित्वको भावना जगाउँछ, जसले 'राज्यले दियो' भन्ने निर्भरताको सट्टा 'हामीले गर्‍यौं' भन्ने गौरवबोध पैदा गर्छ। यसले सामाजिक पुँजी पनि निर्माण गर्छ, जहाँ मानिसहरू एकअर्कामाथि विश्वास गर्छन् र सहकार्य गर्छन्। लोकतन्त्रको बलियोपन नागरिक सहभागिताको चौडाइ र गहिर इमा निर्भर हुन्छ। जीवित राख्न अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता अपरिहार्य आवस्यकता हो। आफ्ना विचार, असहमति र सिर्जनालाई स्वतन्त्र रूपमा अभिव्यक्त गर्न पाउने अधिकार बिनाको लोकतन्त्रको कल्पना नै गर्न सकिन्न। नेपालको संविधानको धारा १७ ले यो अधिकार सुनिश्चित गरेको छ। तथापि, यो स्वतन्त्रता निरपेक्ष हुँदैन। यसको प्रयोग गर्दा अर्काको चरित्रहत्या गर्ने, सामाजिक सद्भाव भड्काउने, वा गलत सूचना फैलाउने अधिकार कसैलाई हुँदैन। नेपाली समाजमा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको नाममा कहिलेकाहीं आपत्तिजनक अभिव्यक्ति र सस्तो लोकप्रियताका लागि गरिने विवादास्पद टिप्पणीहरू देखिन्छन्। रचनात्मक आलोचनाको संस्कार बसाल्नु लोकतन्त्रको परिपक्वताको सूचक हो। नागरिकले असन्तुष्टि जनाउनुपर्छ, तर त्यो असन्तुष्टि तथ्य र तर्कमा आधारित हुनुपर्छ, भावनात्मक उत्तेजनामा होइन। लोकतन्त्रमा 'मलाई मन परेन' भन्नु अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता हो, तर 'मलाई मन परेन र त्यसैले ऊ खराब हो' भन्नु गलत हो। यो भिन्नता बुझ्न सक्नु नै सचेत नागरिकको परिचय हो।

कानुनको शासन लोकतन्त्रको अर्को स्तम्भ हो। यो शासन तब मात्र सम्भव छ जब हरेक नागरिकले स्वस्फूर्त रूपमा कानुनको पालना गर्छ। सडक ट्राफिक नियमदेखि सार्वजनिक पद धारण गर्नेको आचारसंहितासम्म सबै कानुनको पालना गर्ने जिम्मेवारी नागरिककै हो। नेपालमा प्रायः कानुन तोड्नु चलाखीको पर्याय ठानिन्छ। सडकमा हेलमेट नलगाउने, कर छल्ने, र सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण गर्ने काम सामान्यीकृत हुँदा राज्य कमजोर देखिन पुग्छ। कर तिर्नु नागरिकको विशेष दायित्व हो। करबाट नै राज्यले सञ्चालन खर्च जुटाउँछ, विकास निर्माण गर्छ, र सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम चलाउँछ। कर नतिर्ने तर राज्यले सुविधा मात्र दिइरहोस् भन्ने मानसिकता लोकतन्त्रप्रतिको ठूलो धोका हो। नेपालमा करको दायरा विस्तार गर्नु ठूलो चुनौती बनेको छ, र यसको मुख्य कारण नागरिक चेतनाको कमी नै हो। कानुन सबैका लागि समान रूपमा लागू हुनुपर्छ र यो कुरा नागरिकले आफैँले माग गर्दै पालना गर्नुपर्छ।भ्रष्टाचार लोकतन्त्रको दुश्मन हो। यसले स्रोतको दुरुपयोग गर्छ, सेवा प्रवाहमा बाधा पुर्‍याउँछ, र नागरिक र राज्यबीचको विश्वासको सम्बन्ध चुँडाल्छ। भ्रष्टाचारविरुद्धको लडाइँ केवल अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको मात्र जिम्मेवारी होइन, यो त नागरिकको नैतिक र सामाजिक दायित्व हो। भ्रष्टाचारलाई प्रोत्साहन दिने संस्कृतिको अन्त्य हरेक नागरिकबाटै सुरु हुनुपर्छ। घुस दिने मानसिकताबाट मुक्त हुनु, सेवा लिन जाँदा बिचौलियाको प्रयोग नगर्नु र सार्वजनिक खरिदमा हुने अनियमितताको विरोध गर्नु नागरिकको जिम्मेवारी हो। यसका साथै, सूचनाको हकको प्रयोग गरेर र सार्वजनिक सुनुवाइमा भाग लिएर भ्रष्टाचारका घटना सार्वजनिक गर्ने साहस नागरिकले देखाउनुपर्छ। नेपालमा कहिलेकाहीं भ्रष्टाचारको मुद्दा चलिरहेको व्यक्तिलाई चुनावमा मतदान गर्ने प्रवृत्तिले हामी नागरिकका रूपमा कति कमजोर छौं भन्ने देखाउँछ। भ्रष्टाचार विरुद्धको अभियान सडकको नाराबाट सुरु भई हरेक नागरिकको दैनिक आचरणमा झर्नुपर्छ।

नेपालको जनसङ्ख्याको ठूलो हिस्सा युवा छन्। यो जनसाङ्ख्यिक लाभांशलाई यदि सही दिशा दिन सकियो भने लोकतन्त्र सुदृढ हुनेमा दुईमत छैन। युवामा ऊर्जा, नवीन सोच र परिवर्तनको चाहना प्रशस्त हुन्छ। परम्परागत राजनीतिप्रति मोहभङ्ग भएका धेरै युवा आज नागरिक समाज, सामाजिक सञ्जाल अभियान, र स्टार्टअप उद्यममार्फत लोकतान्त्रिक मूल्यको अभ्यास गरिरहेका छन्। नागरिक समाजले सरकार र जनताबीचको पुलको काम गर्छ। यसले नीति निर्माणमा सुझाव दिनेदेखि सरकारको कामको अनुगमन गर्नेसम्मका कार्य गरेर लोकतन्त्रलाई क्रियाशील बनाउँछ। नेपालमा मानवअधिकार, वातावरण संरक्षण, र सुशासनका क्षेत्रमा काम गर्ने नागरिक समाजका सङ्घसंस्थाहरूले नागरिक सचेतना बढाउन खेलेको भूमिका महत्त्वपूर्ण छ। युवाले सूचनाप्रविधिको प्रयोग गरी लोकतन्त्रलाई पारदर्शी बनाउन सक्ने क्षमता राख्छन्। तर, यो ऊर्जालाई वैदेशिक रोजगारीका लागि मात्र होइन, राष्ट्र निर्माणका लागि पनि उपयोग गर्ने वातावरण राज्यले बनाउनुपर्छ।

सञ्चारमाध्यमलाई लोकतन्त्रको चौथो अङ्ग भनिन्छ। यसले सूचनाको प्रवाह गरेर, सरकारको कामकारबाहीको आलोचना गरेर र जनमत निर्माण गरेर लोकतन्त्रलाई मजबुत बनाउँछ। नेपालमा स्वतन्त्र प्रेसको इतिहास लोकतान्त्रिक आन्दोलनसँगै जोडिएको छ। आज पनि खोज पत्रकारिताले ठूला भ्रष्टाचारका घटना उजागर गर्ने काम गरेको छ। तथापि, पछिल्लो समयमा सामाजिक सञ्जालको उदयले सञ्चारको परिदृश्य नै फेरिदिएको छ। फेसबुक, ट्वीटर र टिकटकजस्ता प्लेटफर्मले हरेक नागरिकलाई सूचनाको उत्पादक र प्रसारक बनाइदिएको छ यसले अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतालाई अभूतपूर्व विस्तार दिएको छ, तर सँगसँगै गलत सूचना, दुष्प्रचार र द्वेषपूर्ण भाषणको जोखिम पनि उत्तिकै ल्याएको छ। नागरिकले सञ्चार माध्यम र सामाजिक सञ्जालको प्रयोग गर्दा विवेक र सत्यापनको बानी बसाल्न जरुरी छ। कुनै पनि सूचना विश्वास गर्नु अगाडि स्रोत र तथ्य जाँच्नु अहिलेको युगको नागरिकको महत्त्वपूर्ण जिम्मेवारी हो।नेपालको लोकतन्त्र आज अनेक चुनौतीको सामना गरिरहेको छ। राजनीतिक अस्थिरता, सरकारी निकायमा व्याप्त भ्रष्टाचार, आर्थिक असमानता, संस्थागत कमजोरी, र न्यायमा ढिलाइ जस्ता समस्याले नागरिकमा निराशा बढाएको छ। राजनीतिक दलहरूमा गुटबन्दी र पारिवारिक भागबण्डाको प्रवृत्तिले लोकतन्त्रको भावना मर्दै गएको आभास हुन थालेको छ। यस्तो अवस्थामा नागरिकको सक्रिय र सचेत भूमिका नै समाधानको प्रमुख सूत्र हो। नागरिकले सबभन्दा पहिले आफ्नो मतको गरिमा बुझ्नुपर्छ र पैसा, जात वा नाताको आधारमा नभई योग्यताको आधारमा उम्मेदवार छान्नुपर्छ। दोस्रो, स्थानीय स्तरबाट जवाफदेहिताको अभ्यास सुरु गर्नुपर्छ। वडा कार्यालयदेखि संसद्सम्मको गतिविधि बुझ्न र त्यसमाथि टिप्पणी गर्न नागरिक सक्षम हुनुपर्छ। तेस्रो, कानुनको पालना र कर तिर्ने कार्यलाई सामाजिक प्रतिष्ठासँग जोड्ने सांस्कृतिक रूपान्तरण आवश्यक छ। चौथो, युवा शक्तिलाई राजनीतिक नेतृत्वमा ल्याउन र पुरानो भागबण्डाको राजनीति अन्त्य गर्न नागरिक सङ्गठित हुनुपर्छ। यी सबै उपायले लोकतन्त्रका चुनौतीलाई अवसर मा बदल्न सकिने सम्भावना रहेको छ।

लोकतन्त्र कुनै गन्तव्य होइन, यो त एक अनन्त यात्रा हो। यो यात्रामा नागरिक नै पथप्रदर्शक र यात्री दुवै हुन्। नेपाली जनताले आफ्नो रगत र पसिनाले सिँचित गरेर उब्जाएको यो लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई जोगाउने र सुदृढ गर्ने जिम्मेवारी अब स्वयं नागरि कको काँधमा छ। राज्यले कानुन बनाउला, संविधानले अधिकार देला, तर तिनीहरूको सही कार्यान्वयन र सदुपयोग नागरिककै हातमा छ। जबसम्म हरेक नागरिकले आफूलाई राष्ट्रको एक जिम्मेवार सेयरधनी ठान्दैन, तबसम्म लोकतन्त्रको पूर्ण प्रतिफल हासिल हुँदैन। हामीले आफ्नो अधिकार बुझ्नुपर्छ, तर कर्तव्यलाई बिर्सनु हुँदैन। हामीले सरकारको आलोचना गर्नुपर्छ, तर आत्मनिर ीक्षण पनि गर्नुपर्छ। हामीले सडकमा आवाज उठाउनुपर्छ, तर मतदान केन्द्रमा पनि जानुपर्छ। सारमा, लोकतन्त्र भनेको नागरि कको चरित्रको दर्पण हो। यो दर्पण सफा र चम्किलो बनाउने काम सक्रिय, सचेत र जिम्मेवार नागरिकबाट मात्र सम्भव छ। नेपालको लोकतान्त्रिक भविष्यको अन्तिम अभिभारा नागरिककै विवेकपूर्ण हातमा सुरक्षित छ।

१५ दिनभित्र मल अभाव.....

र विषादीको प्रयोगले खेतबारीको जैविक विविधता नष्ट हुँदै गएको उल्लेख गर्दै विगतमा खेतमा सहजै पाइने माछा तथा अन्य जीवजन्तु अहिले हराउँदै गएको बताइन् ।

'हामीले उत्पादन गरेको अन्नसँगै विषादी पनि उपभोग गरिरहेका छौँ । त्यसैले अब रासायनिक मलको प्रयोग घटाउँदै प्राङ्गारिक खेतीतर्फ किसानलाई आकर्षित गर्न आवश्यक छ,' उनले भनिन् ।

मन्त्री चौधरीले प्राङ्गारिक खेती विस्तार गर्न इच्छुक किसानलाई सरकारले आवश्यक प्राविधिक तथा अन्य सहयोग उपलब्ध गराउने प्रतिबद्धता व्यक्त गरिन् ।

राष्ट्रिय कृषि आधुनिकीकरण आयोजना, प्रदेश सरकार तथा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने उनले बताइन् ।

निरीक्षणको उद्देश्यबारे जानकारी दिँदै उनले आयोजनाबाट किसानले पाएको लाभ, कार्यक्रमको प्रभावकारिता तथा सुधार गर्नुपर्ने पक्षबारे प्रत्यक्ष जानकारी लिन आफू धनुषा आएको बताइन् ।

कृषि उत्पादनलाई दीर्घकालीन रूपमा सुदृढ बनाउन सिँचाइ र कृषि कार्यक्रमलाई एकीकृत रूपमा सञ्चालन गर्ने तयारी भइरहेको पनि मन्त्री चौधरीले जानकारी दिइन् । सिँचाइ तथा ऊर्जा मन्त्रालयसँग यसबारे छलफल भइसकेको उल्लेख गर्दै उनले जहाँ सिँचाइ आयोजना सञ्चालन हुन्छ, त्यहाँ कृषि मन्त्रालयको प्राविधिक सेवा पनि सँगसँगै उपलब्ध गराउने गरी योजना बनाइएको बताइन् ।

उनले सिँचाइ तथा कृषि पूर्वाधार आवश्यकता र प्राविधिक मूल्याङ्कनका आधारमा मात्र निर्माण गरिने स्पष्ट पार्दै चुरे संरक्षण तथा जल पुनर्भरणका कार्यक्रम पनि वैज्ञानिक अध्ययनका आधारमा अघि बढाइने जानकारी दिइन् । जल पुनर्भरण हुने क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखेर बजेट परिचालन गरिने उनको भनाइ थियो ।

धनुषा भ्रमणका क्रममा मन्त्री चौधरीले लक्ष्मिनियामा सञ्चालित कृषि यान्त्रीकीकरण तथा सिँचाइ पूर्वाधार कार्यक्रम, मिथिला नगरपालिका-नकटाझिजस्थित कृषि यान्त्रीकीकरण प्रवर्द्धन केन्द्र, गणेशमान चारनाथ नगरपालिकाको व्यावसायिक आँप खेती तथा क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका-महेन्द्रनगरस्थित व्यवसायिक मत्स्यपालन फार्मको समेत निरीक्षण गरेकी थिइन् ।

गुणस्तरहीन खाद्यान्न बिक्री......

दायर गरिएको छ ।

खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा सङ्कलन गरी परीक्षण गरिएका खाद्य नमुनामा कैफियत देखिएपछि सम्बन्धित जिल्ला अदालत तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर ऐन, २०८१ बमोजिम मुद्दा दायर गरिएको जनाएको छ ।

कार्यालय प्रमुख विमलकुमार दाहालका अनुसार बारा र पर्साका ५१, महोत्तरीका सात, सर्लाही र रौतहटका तीन तथा धनुषाका एक उद्योगी-व्यवसायीविरुद्ध मुद्दा दायर गरिएको छ । उहाँका अनुसार सप्तरी र सिरहाका तीन तथा धनुषाका दुई गरी थप पाँच उद्योगी-व्यवसायीविरुद्ध पनि खाद्य स्वच्छता कायम नगरेको तथा खाद्य पदार्थमा मिसावट गरेको आरोपमा मुद्दा दर्ता गर्ने प्रक्रिया अघि बढाइएको छ ।

अनुगमनका क्रममा सङ्कलित नमुनाको परीक्षणबाट स्वास्थ्यका लागि हानिकारक मिसावट गरिएको, म्याद गुज्रिएका खाद्य वस्तु बिक्री गरिएको तथा गुणस्तर मापदण्ड उल्लङ्घन भएको पाइएपछि कानुनी कारबाही प्रक्रिया अघि बढाइएको प्रमुख दाहालले बताउनुभयो ।

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा मधेश प्रदेशका जिल्लाबाट कानुनबमोजिम ५७८, उत्पादकको आग्रहमा एक हजार २२८, सरकारी निकायबाट प्राप्त २० सहित कुल चार हजार ५५९ खाद्य नमुना सङ्कलन गरिएको थियो । तीमध्ये ३५ नमुनामा प्रतिकूल नतिजा देखिएको र १० नमुनामा कानुनी कारबाही प्रक्रिया अघि बढाइएको कार्यालयले जनाएको छ ।

सोही अवधिमा ५१० वटा ताजा फलफूल तथा तरकारीमा विषादी परीक्षण र ३१० वटा स्वच्छता सर्भिलेन्स गरिएको प्रमुख दाहालले जानकारी दिनुभयो ।

खाद्य स्वच्छता प्रवर्द्धनका लागि कार्यालयले धनुषामा ६० पटक अनुगमन गरी २५० होटल तथा रेष्टुरेन्टको निरीक्षण गरेको जनाएको छ । यस अवधिमा १२१ उद्योगलाई अनुज्ञापत्र जारी, ३०७ उद्योगको नवीकरण तथा ३४७ उद्योगका लागि सिफारिस गरिएको छ । नमुना परीक्षण, अनुज्ञापत्र जारी, नवीकरण तथा उद्योग सिफारिसलगायतका सेवाबाट रु ३८ लाख ३६ हजार १७० राजस्व सङ्कलन भएको प्रमुख दाहालले बताउनुभयो ।

गत असारमा मात्र अनुगमन टोलीले धनुषाका ४४ होटल तथा रेष्टुरेन्टमा गरेको अनुगमनमा १२ वटामा कैफियत भेटिएपछि उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५ बमोजिम रु चार लाख २० हजार जरिवाना गरिएको उहाँले जानकारी दिनुभयो ।

त्यसैगरी, सर्लाहीका २४ होटलमा गरिएको अनुगमनमा १७ वटामा कैफियत भेटिएपछि रु छ लाख ६७ हजार जरिवाना गरिएको थियो । कार्यालयका अनुसार अनुगमन तथा निरीक्षणका क्रममा म्याद गुज्रिएका, लेबल विवरण नभएका, सडेगलेका तथा अन्य अखाद्य वस्तुहरू जफत गरी सम्बन्धित सरोकारवालाको रोहबरमा नष्ट गरिएको छ । -रासस

वडासदस्यले लुकाइछिपाइ राखेको तीन सय बोरा डिएपी मल प्रहरको नियन्त्रणमा

खबर दर्पण समाचारदाता

साउन ९ गते, जनकपुरधाम

धान रोपाइँको मुख्य समयमा किसानले मल अभाव झेलि रहेका बेला धनुषाको धनुषाधाम नगरपालिका-५ नौसय बिघाका वडासदस्य सुरेश साहले लुकाइछिपाइ राखेको अवस्थामा तीन सयभन्दा बढी बोरा डिएपी मल प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ।

मलको स्रोत नभेटिएपछि शनिबार नौसय बिघास्थित प्रहरी चौकीले सो मल नियन्त्रणमा लिएको हो। प्रहरी चौकीका इन्चार्ज अजय झाले वडासदस्य साहले शुक्रबार मध्यराति दुई वटा टेम्पोमा मल लोड गरी अन्त लैजान लागेको अवस्थामा स्थानीयको सहयोगमा नियन्त्रणमा लिइएको बताउनुभयो।

त्यस सम्बन्धमा थप अनुसन्धान गर्दै जाँदा बाहिरबाट ताल्चा लगाएर बन्द गरिएको गोदामबाट तीन सयभन्दा बढी बोरा डिएपी मल बरामद भएको उहाँले जानकारी दिनुभयो।

बरामद गरिएको मलको यकिन सङ्ख्या र त्यसको स्रोतबारे थप अनुसन्धान भइरहेको बताउँदै इन्चार्ज झाले बरामद मल इलाका प्रहरी कार्यालय धनुषाधाम पठाइएको बताउनुभयो। उहाँका अनुसार धनुषाधाम नगरपालिका-५ का वडाध्यक्ष इन्दल महतो सञ्चालक रहेको पर्वता कृषि सहकारी संस्थाको दैनिक कारोबार वडासदस्य साहले गर्दै आएको प्रारम्भिक अनुसन्धानबाट खुलेको छ। हाल वडासदस्य साह फरार रहेकाले खोजी भइरहेको प्रहरी इन्चार्ज झाको भनाइ छ।

स्थानीयवासी गोविन्द यादवले कृत्रिम अभाव सिर्जना गरेर महँगो मूल्यमा बेचनका लागि वडासदस्य साहले मल लुकाएर राखेको आरोप लगाउनुभयो। सहकारीमा किसान मल लिन जाँदा वडासदस्यले सकिएको भन्दै फर्काउने गरेको उहाँले जानकारी दिनुभयो। किसानले मल अभाव झेलिरहेका बेला यसरी मल लुकाउने जनप्रतिनिधिलाई कडा कारबाही हुनुपर्ने उहाँको भनाइ छ।

गुणस्तरहीन खाद्यान्न बिक्री गर्ने ६२ उद्योगीविरुद्ध मुद्दा

खबर दर्पण समाचारदाता

साउन ९ गते, जनकपुरधाम

गुणस्तरहीन खाद्य पदार्थ उत्पादन तथा बिक्री गरेको आरोपमा मधेश प्रदेशका ६२ उद्योगी-व्यवसायीविरुद्ध मुद्दा

बाँकी पृष्ठ ३ मा

नेपाल सरकार

उद्योग बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको

लिक्विडेटर कार्यालयको हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सूचना

कम्पनी ऐन बमोजीम मिति २०७१।१०।२१ मा दर्ता भएको प्रा.लि.नं.१३१९२३ भएको ओम श्री गासाइकुण्ड केवल कार कम्पनी (प्रा.ली.) को २०८३।०४।०८ मा सम्पन्न विशेष साधारण सभाको विशेष निर्णयले कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १२६ बमोजिम स्वच्छिक खारेजी लिक्विडेशनमा लैजाने निर्णय भएकाले यस कम्पनीसँग कोही कसैलाई कुनै किसिमका लेनदेन बाँकी बक्यौता रहेको भए यो सुचना प्रकाशित गरिएको मितिले ३५ दिन भित्रमा निम्न लिखित लिक्विडेटर कार्यालयमा हकदाबी गने सम्बन्धमा सबैको जानकारीको लागी यो सुचना जारी गरिएको छ ।

लिक्विडेटरः गंगा प्रसाद भेटवाल प्र.प.नं.४९८
कीर्तिपुर न.पा.वडा नं. ०४ ,काठमान्डौ
सम्पर्क नम्वर:९८४९७१४८६७

नेपाल सरकार

उद्योग बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको

लिक्विडेटर कार्यालयको हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सूचना

कम्पनी ऐन बमोजीम मिति २०६३।११।२० मा दर्ता भएको प्रा.लि.नं.१२७७१२ भएको शिखर मनि ट्रान्सफर (प्रा.ली.) को २०८३।०४।०८ मा सम्पन्न विशेष साधारण सभाको विशेष निर्णयले कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १२६ बमोजिम स्वच्छिक खारेजी लिक्विडेशनमा लैजाने निर्णय भएकाले यस कम्पनीसँग कोही कसैलाई कुनै किसिमका लेनदेन बाँकी बक्यौता रहेको भए यो सुचना प्रकाशित गरिएको मितिले ३५ दिन भित्रमा निम्न लिखित लिक्विडेटर कार्यालयमा हकदाबी गने सम्बन्धमा सबैको जानकारीको लागी यो सुचना जारी गरिएको छ ।

लिक्विडेटरः गंगा प्रसाद भेटवाल प्र.प.नं.४९८
कीर्तिपुर न.पा.वडा नं. ०४ ,काठमान्डौ
सम्पर्क नम्वर:९८४९७१४८६७

नेपाल सरकार

उद्योग बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको

लिक्विडेटर कार्यालयको हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सूचना

कम्पनी ऐन बमोजीम मिति २०५९।१०।२९ मा दर्ता भएको प्रा.लि.नं.२२६५६ भएको रश्मी एण्ड मुस्कान इण्टरप्राइजेज (प्रा.ली.) को २०८३।०४।०८ मा सम्पन्न विशेष साधारण सभाको विशेष निर्णयले कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १२६ बमोजिम स्वच्छिक खारेजी लिक्विडेशनमा लैजाने निर्णय भएकाले यस कम्पनीसँग कोही कसैलाई कुनै किसिमका लेनदेन बाँकी बक्यौता रहेको भए यो सुचना प्रकाशित गरिएको मितिले ३५ दिन भित्रमा निम्न लिखित लिक्विडेटर कार्यालयमा हकदाबी गने सम्बन्धमा सबैको जानकारीको लागी यो सुचना जारी गरिएको छ ।

लिक्विडेटरः गंगा प्रसाद भेटवाल प्र.प.नं.४९८
कीर्तिपुर न.पा.वडा नं. ०४ ,काठमान्डौ
सम्पर्क नम्वर:९८४९७१४८६७

खबर दर्पण राष्ट्रिय दैनिक प्रकाशनका लागि प्रकाशक/सम्पादक : अजय कुमार साह, (९८४४०२५१८४) कार्यकारी सम्पादक : विशाल बस्नेत (९८६३६३२९८९)
उप-सम्पादक : धर्केन्द्र कुमार यादव 'यदुवंशी' (९८५४०२९०५३) E-mail : khabardarpan.news@gmail.com / ajay.shahjnk@gmail.com
प्रधान कार्यालय : बर्दिबास -३, महोत्तरी र शाखा कार्यालय क्षीनपा - ५ महेन्द्रनगर , धनुषा मुद्रक : एएसडी अफसेट प्रेस क्षीनपा-५ महेन्द्रनगर धनुषा,